

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v právnej veci žalobcu: **J. J., D. S., H.**, proti žalovanému: **T – M. S., a. s., V., B.**, o nariadenie predbežného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 22Cb/95/08, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Najvyššieho súdu v Bratislave č. k. 3Obdo/1/2012-140 z 31. januára 2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolacie konanie **z a s t a v u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutým uznesením zo dňa 31. januára 2012, č. k. 3Obdo/1/2012-140 dovolanie žalobcu odmietol.

V odôvodnení uznesenia Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že v konaní, predmetom ktorého bol návrh žalobcu (podanie) na nariadenie predbežného opatrenia, súd prvého stupňa uznesením č. k. 22Cb/95/08-29 z 24. novembra 2008 odmietol podľa § 43 ods. 2 O. s. p. (pre nedoplnenie chýbajúcich náležitostí návrhu). Uznesením č. k. 22Cb/95/08-37 z 09. januára 2009 nevyhovet návrhu žalobcu, aby mu bol ustanovený zástupca z radov advokátov. Krajský súd v Bratislave rozhodujúc o odvolaní žalobcu uznesením z 20. februára 2009 č. k. 3Cob/43/2009-52 (3Cob/44/2009 a 3Ncb/3/2009) obe uvedené uznesenia potvrdil

a zároveň rozhodol o námietke zaujatosti sudkyne Okresného súdu Bratislava III JUDr. Boženy Richtárikovej tak, že táto nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci. O dovolaní žalobcu proti uzneseniu odvolacieho súdu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 4Obdo/24/2009-83 zo 14. decembra 2009 tak, že dovolanie odmietol.

Ako uvádza Najvyšší súd Slovenskej republiky v odôvodnení, v priebehu konania uznesením č. k. 22Cb/95/08-77 zo 17. júla 2009 súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdu 66,- eur súdneho poplatku za podanú námietku zaujatosti. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací uznesením č. k. 2Cb/223/2010/108 z 08. júla 2010, rozhodujúc o odvolaní žalobcu, napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 16. augusta 2010. Proti uzneseniu odvolacieho súdu žalobca dovolanie nepodal.

Podaním doručeným súdu prvého stupňa 12. augusta 2009 žalobca požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov. Súd prvého stupňa uznesením č. k. 22Cb/95/08-95 z 13. mája 2010 žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal.

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal žalobca odvolanie. V odvolaní okrem iného namietal, že vyšší súdny úradník robí prierahy v konaní, čo je dôvodom pre vznesenie námietky zaujatosti. Uviedol, že sa tým poškodzuje jeho osoba a jeho ústavné práva. Je toho názoru, že vyššieho súdneho úradníka nemajú zaujímať iné spory, ktoré sa na súde vedú. Konanie súdu považuje za porušenie nariadenia EÚ z 20. decembra 2007. Z uvedeného dôvodu má zato, že napadnuté uznesenia za bezpredmetné. Mieni podať námietku zaujatosti na všetkých sudcov Okresného súdu Bratislava III, z dôvodu porušenia jeho ústavných práv garantovaných článkami 47 ods. 2, 48 ods. 2, 127 ods. 1 a 2, 141 ods. 1 a 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Odvolací súd uznesením č. k. 2Cob/362/2011-125 z 13. septembra 2011 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dôvody uvádzané v odvolaní sú pre posúdenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov irelevantné.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, v ktorom uviedol, že odvolací súd rozhodnutím porušil všetky jeho základné práva upravené Ústavou Slovenskej

republiky a predpismi Európskej únie. Rozhodnutie odvolacieho súdu je v rozpore s právom, je zmätočné a nerešpektuje nové znenie O. s. p. účinné od 1. januára 2010. Pretože v dovolacom konaní musí byť zastúpený advokátom, žiadal, aby mu bol ustanovený zástupca z radov advokátov. Z uvedených dôvodov navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu aj rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastníkom konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skôr ako pristúpil k vecnému preskúmaniu napadnutého rozhodnutia, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), predovšetkým skúmal, či napadnuté rozhodnutie je možné dovolaním napadnúť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací poukázal v odôvodnení uznesenia na ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. a § 238 O. s. p. a viedol, že v prejednávanej veci nejde o žiaden z uvedených prípadov a preto proti predmetnému rozsudku ustanovenie § 238 O. s. p. prípustnosť dovolania nezakladá. Ďalej však dovolací súd uviedol, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak je daný niektorý z dôvodov taxatívne uvedených v § 237 O. s. p.. okrem iných je to aj prípad, ak bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f) O. s. p.). Tohto dôvodu prípustnosti sa dovoláva žalobca.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací vo svojom odôvodnení ďalej poukázal na to, že pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Súd však v odôvodnení rozhodnutia poukázal aj na to, že v prejednávanej veci napadnutým rozhodnutím nedošlo k porušeniu procesných práv dovolateľa a vzhľadom k procesnej situácii k poškodeniu práv dôjsť ani nemohlo.

Ako sa v odôvodnení ďalej uvádza, uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/43/2009-52 z 20. februára 2009 (3Cob/44/2009 a 3Ncb/3/2009) bolo právoplatne rozhodnuté o predmete konania, ktorým bol návrh na vydanie predbežného opatrenia tak, že návrh bol odmietnutý. Keďže aj dovolanie proti uzneseniu odvolacieho konania bolo odmietnuté (uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 4Obdo/24/2009-83 zo 14. decembra 2009),

už neexistuje ďalší procesný prostriedok, ktorým by mohol byť uvedený stav zvrátený. Tým bol vyčerpaný predmet konania a vo veci samej už nie je o čom konať a rozhodovať.

Ďalšie konanie sa týkalo už len poplatkovej povinnosti dovolateľa, o ktorej však bolo tiež právoplatne rozhodnuté. Stalo sa tak uznesením č. k. 22Cb/95/08-77 zo 17. júla 2009, ktorým súd prvého stupňa uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť súdu 66,- Eur súdneho poplatku, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cb/223/2010-108 z 8. júla 2010, ktorým bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdené. Proti uzneseniu odvolacieho súdu v zákonom stanovenej lehote žalobca dovolanie nepodal. Povinnosť zaplatiť súdny poplatok 66,- eur tak bola žalobcovi právoplatne uložená a nemôže už byť procesnými prostriedkami zmenená. Tým bola aj poplatková časť konania právoplatne skončená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v odôvodnení ďalej poukazuje na to, že konanie o veci samej bolo skončené a neprichádza už do úvahy vznik ďalšej poplatkovej povinnosti dovolateľa. Návrh na oslobodenie od poplatku sa tak stal bezpredmetným. Oslobodenie pre konanie, v ktorom už poplatková povinnosť vzniknúť nemôže, nemá zmysel. Vzhľadom na uvedenú procesnú situáciu, rozhodnutie odvolacieho súdu o nepriznaní oslobodenia od poplatkov, ktoré je predmetom dovolacieho konania (uznesenie č. k. 2Cb/362/2011-125 z 13. septembra 2011), i keby bolo vecne nesprávne, nie je procesnou chybou, ktorej dôsledkom by bolo odňatie možnosti dovolateľa konať pred súdom. Dovolací súd sa navyše stotožňuje s názorom odvolacieho súdu, že dôvody uvádzané žalobcom v odvolaní nemôžu byť pre rozhodovanie o oslobodení od poplatkov významné.

Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. odmietol. Dovolateľ v konaní nebol zastúpený advokátom tak, ako to predpisuje § 241 ods. 1 O. s. p.. Keďže zjavnú neopodstatnenosť dovolania nemohlo zmeniť ani zastúpenie dovolateľa advokátom, dovolací súd o dovolaní rozhodol (nezastavil dovolacie konanie) bez toho, aby trval na jeho zastúpení. Z rovnakého dôvodu považoval za bezpredmetnú aj žiadosť dovolateľa o ustanovenie zástupcov z radov advokátov, ktorú podal súčasne s dovolaním, pretože zastúpenie v dovolacom konaní nebolo pre ochranu jeho záujmov potrebné (§ 30 O. s. p. v zneniach účinných do 30. decembra 2011) a pre konanie vo veci samej neprichádzalo do úvahy, keďže už bolo skončené.

Proti uzneseniu č. k. 3Obdo/1/2012-140 z 31. januára 2012 podal žalobca dovolanie. Uviedol, že uznesenie je úplne v rozpore s ústavným zákonom č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon a porušuje práva fyzickej osoby podľa čl. 1, čl. 3 ods. 3, čl. 10 ods. 1, čl. 36 ods. 1, 2, 3, 4, čl. 37 ods. 2 a 3. Zároveň namietal aj porušenie práv upravených Ústavou SR a to v čl. 12 ods. 1, 2, 4, čl. 13 ods. 1 a 4, čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1, 2, 3, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 2. Súčasne s dovolaním podal žalobca aj žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, nakoľko on nemá právnické vzdelanie, spor považuje po právnej stránke za komplikovaný a vyžaduje si to ochrana jeho záujmov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal predovšetkým podmienky, za ktorých môže konať v zmysle ustanovenia § 103 O. s. p. a dospel k záveru, že v predmetnej veci ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť a preto treba dovolacie konanie zastaviť.

I keď Občiansky súdny poriadok výslovne nevypočítava procesné podmienky konania, možno z neho vyvodiť, že procesné podmienky sú také vlastnosti súdu a účastníkov konania, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (prvá hlava prvej časti). Na strane súdu k podmienkam konania patria také jeho vlastnosti, ktoré vymedzujú jeho práva a povinnosti ako orgánu štátu konať a vydať rozhodnutie. Takouto vlastnosťou je nepochybne aj funkčná príslušnosť súdu, úprava ktorej dáva odpoveď na otázku, ktorý súd je príslušný konať a rozhodovať o veci v inštančnom postupe. Chýbajúca funkčná príslušnosť na prejednanie určitej veci predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

Ustanovenie § 103 O. s. p. ukladá súdu povinnosť kedykoľvek za konania prihliadať na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Ak v konaní vyjde najavo taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 104 ods. 1 O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že dovolaním možno napadnúť iba právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, teda len rozhodnutia, ktoré sú výsledkom prieskumnej činnosti odvolacieho súdu. Občianske súdne konanie je dvojinštančné konanie; riadny opravný prostriedok môže byť uplatnený len u jediného súdu vyššieho stupňa.

Funkčná príslušnosť súdov v druhom stupni súdneho konania je upravená tak, že o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov rozhodujú krajské súdy (§ 10 ods. 1 O. s. p.) a o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa (v konaniach uvedených v § 9 ods. 2 O. s. p.) rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10 ods. 2 O. s. p.). Iné rozhodnutia krajských súdov alebo najvyššieho súdu nie sú preto spôsobilými predmetmi dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

Občiansky súdny poriadok ani neupravuje funkčnú príslušnosť súdu, ktorý by rozhodoval o dovolaniach proti rozhodnutiam, ktoré neboli vydané odvolacím súdom v inštančnom postupe. Funkčnú príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky určuje Občiansky súdny poriadok len na rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa (§ 10 ods. 2 O. s. p.), ďalej na rozhodovanie o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov odvolacích (§ 10a ods. 1 O. s. p.), na rozhodovanie o dovolaniach proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho (§ 10a ods. 2 O. s. p.), na rozhodovanie o mimoriadnych dovolaniach proti rozhodnutiam súdov (§ 10a ods. 3 O. s. p.) a napokon na rozhodovanie o mimoriadnych dovolaniach proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu SR ako odvolacieho súdu (§ 10a ods. 4 O. s. p.).

O žiadny z vyššie uvedených prípadov v predmetnej veci nejde. Opravný prostriedok totiž smeruje proti uzneseniu, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie žalobcu; nerozhodol tu teda ako súd, ktorého rozhodnutie by bolo spôsobilé tvoriť predmet ďalšieho dovolacieho konania, resp. odvolacieho konania v zmysle citovaných zákonných ustanovení.

So zreteľom na uvedené treba vyvodiť, že na prejednanie dovolania podaného žalobcom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky chýba funkčná príslušnosť. Keďže chýbajúca funkčná príslušnosť predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienok konania, dovolacie konanie bolo treba zastaviť podľa § 104 ods. 1 v spojení s § 243c O. s. p..

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o zastavení konania nemohlo zmeniť ani zastúpenie žalobcu advokátom, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol bez toho, aby trval na jeho zastúpení. Žiadosť žalobcu o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, ktorú podal súčasne s dovolaním, považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za bezpredmetnú, keďže zastúpenie nebolo pre ochranu jeho práv potrebné a pre konanie vo veci samej neprichádzalo do úvahy, pretože konanie už bolo skončené.

Výrok o trovách konania sa zakladá na ustanovení § 243b ods. 5 O. s. p., § 224 ods. 1 O. s. p. a § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p., vzhľadom nato, že dovolacie konanie bolo zastavené.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 24. mája 2012

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.